

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Qvodnam sit ostium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

10. Fur non venit nisi ut furetur, & maclet, & perdat. Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant. 11. Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Mercenarius autem, & qui non est pastor, cuius non sunt oues propriae, vidit lupum venientem, & dimittit oues, & fugit: & lupus rapit, & dispergit oues. 12. Mercenarius autem fugit, quia mercenarius est, & non pertinet ad eum de ouibus. 13. Ego sum pastor bonus: & cognosco meas, & cognoscunt me mea. 14. Sicut me nouit Pater, & ego agnosco Patrem: & animam meam pono pro ouibus meis. 15. Et alias oues habeo, quae non sunt ex hoc ouili: & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet unum ouile, & unus pastor. 16. Propterea me diligit Pater: quia ego pono animam meam, ut iterum sumam eam. 17. Nemo tollit eam a me: sed ego pono eam a meipso, & potestatem habeo ponendi eam, & potestatem habeo iterum sumendi eam: Hoc mandatum accepi a Patre meo. 18. Dissensio iterum facta est inter Iudaeos propter sermones hos. 19. Dicebant autem multi ex ipsis: Demonium habet, & insanit: quid eum auditis? 20. Alij dicebant: Haec uerba non sunt demonium habentis: nunquid demonium potest caecorum oculos aperire? 21. Facta sunt autem Encenia in Iero solymis: & huius erat. 22. Et ambulabat Iesus in templo in porticu Salomonis. 23. Circumdederunt ergo eum Iudaei, & dicebant ei: Quousque animam nostram tollis: si tu es CHRISTVS, dic nobis palam. 24. Respondit eis IESVS: Loquor uobis, & non creditis, opera, quae ego facio in nomine patris mei, haec testimonium perhibent de me. 25. Sed vos non creditis, quia non estis ex ouibus meis. 26. Oues mea uocem meam audiunt: & ego cognosco eas, & sequuntur me. 27. Et ego vitam aeternam do eis: & non peribunt in aeternum, & non rapiet eas quisquam de manu mea. 28. Pater meus quod dedit mihi, maius omnibus est, & nemo potest rapere de manu Patris mei. 29. Ego, & Pater unum sumus. 30. Sustulerunt ergo lapides Iudaei, ut lapidarent eum. 31. Respondit eis IESVS: Multa bona opera ostendi uobis ex Patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis? 32. Respondit ei Iudaeus: De bono opere non lapidamus te sed de blasphemia: & quia tu homo cum sis, facis teipsum DEUM. 33. Respondit ei IESVS: Nonne scriptum est in lege uestra: quia Ego dixi, Dij estis? 34. Si illos dixit Deos, ad quos sermo Dei factus est, & non potest solui Scriptura; 35. Quem Pater sanctificauit, & misit in mundum, uos dicitis, Quia blasphemias: quia dixi, Filius DEI sum? 36. Si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi. 37. Si autem facio, & si mihi non uultis credere, operibus credite, ut cognoscatis, & credatis, quia Pater in me est, & ego in Patre. 38. Querebant ergo eum apprehendere, & exiit de manibus eorum. 39. Et abiit iterum trans Iordanem in eum locum, ubi erat Ioannes baptizans eorum. 40. Et multi uenerunt ad eum & dicebant. Quia Ioannes quidem signum fecit nullum. 41. Omnia autem quaecumque dixit Ioannes de hoc, uera erant. Et multi crediderunt in eum.

IN CAPVT DECIMVM

ARGVMENTVM.

Pastoris veri, falsi, mercenarij, furum & latronum discrimen exponit, se bonum pastorem esse asseuerat, animam pro ouibus ponere, vitam illis aeternam dare se a patre diligi, animam ponere, ut resumat. Orto deinde dissidio, & in porticu Salomonis circumstantibus cum Iudaeis, & an esset Messias, rogantibus, exprobrat incredulitatem, quod operibus suis non credant, non esse eos ex ouibus, se unum cum patre suo esse. Lapidare uolentibus instat, & rogat, ob quod bonum opus se uelint lapidare? Nec enim ea causa, quod se filium Dei dicat, cum illi ad quos sermo Dei factus est, etiam dij uocentur. Magis autem ille, quem pater sanctificauit, & misit in mundum. Iterum saeuientibus ipse trans Iordanem abiit: ut furor paulum conuinceret.

In Syro usque ad uersum 22. titulus ponitur; רבמורתא דבבירושלם קרורש ערתא *Vespere sanctificationis Ecclesiae.* additur uero דאפיסקופא דבבירושלם דבבירושלם *dechiruumia dephiscope.* Id est, *ἐπισκοπὸς τῶν Ἱεροσολύμων* *electionis Episcoporum.* Monent Syri, *ἡραπολιτικῆ* esse linguæ lauanicæ, & interpretari eam dictionem Doctores רבמות ירים *rammoth iadim, eleuationes manuum,* in ordinatione Episcopi, quem Hebraei זופה *Zuphe* appellat, quasi speculatorem dicas.

VERSVS I.

Amen, amen dico uobis, qui non intrat per ostium in ouile ouium, sed ascendit aliunde: ille fur est & latro. &c.

QVÆSTIO I.

Quodnam sit ostium:

§. I. **N**on est libera ingenij relicta concertatio, nam Christus v. 7. & 9. se esse ostium affit-

mat, per quod intrare oporteat ouile. Nam per me, in *ingredi* quit, si quis introierit, saluabitur. Ingrederetur, & egredietur *egredi*. tur. Non quod per Christum ouile, hoc est, Ecclesiam egredietur, sed uerbis illis indicatur, eum in Ecclesia uersurum, pacifice oratoria ingressurum, & egessurum. Sic loqui Hebraei solent ירבו יראו *labo uaiete*. Intrabit & egredietur. Deut. 28. 6. Ps. 121. 8. Alludit enim ad pastorem curam, officium, cuius est frequenter pecus uisere. Vestigia enim Domini saginant bouem. Oculus Domini pascit equum. Qui igitur hoc in ouili, *ἐν τῇ αὐλῇ* in illa aula degit, tam fido pastore sagitante semper pascua inueniet. Nec ouium modo, sed pastorum etiam ostium est Christus. Quod quia Pharisei non ingrediuntur a salute necessario aberrant.

§. 1. In-

§. 2. Intrare igitur per ostium est, per Christum intrare, eius auctoritate, missu, gratia, approbatione Ecclesie regendae curam suscipere. Quicunq; igitur a se venit, quicunq; missus ab alio non ingreditur per ostium fur est, & latro. Chrysostronus notat pastorem liberè intrare, & palam. Latronem uero *παρρησιασά, non palam, non liberè.* Deinde *ὁ κατὰ τὴν ἑξουσίαν, τὸτο γὰρ ἐστὶ, τὸ κατὰ τὴν δόξαν.* Non iuxta scripturas, hoc est enim non per ostium. Hinc occasio calumniarum arrepta est abhæreticis. Hinc Bullingerus & Brentius fingunt Catholicos sua cõmentia Euangelio addere. Et Brentius quidem robustâ fronte mentis, Pontificios, ait, *seipsos facere ostium.* Quod ne fando quidem vnquam auditum est. Erille quidem Christum vocantem, admittentem, recipientem ostium esse fateri coguntur, ab eo enim omnis gratia est, & auctoritas, atque in eo residet. Hæc autem omnia iuxta scripturam fiunt. Nam verè Chrysostronus: *ἐκὸς δὲ ὁ ὄρεσιν τὰς γὰρ φὰς ἐκάλεισεν. αὐτὸν γὰρ ἡμῶς παροῦσιν τῶν ἡρώ, καὶ τὸν ἡρωσῶσαι ἀνοίγῃσιν, αὐτὸν παροῦσιν ποιῶσιν, αὐτὸν φιλῶσιν, καὶ τὰς λύκους οὗτοι ἀφίσσιν ἐπιεσθῆναι. κατὰ τὸν γὰρ τὴν θύραν ἀφῶλης, ἕως ἀποκλείει τὴν ἀρετικῶς τὸν εἰσδόν, ἐν ἀσφαλείᾳ καθιῶσιν ἡμῶς παρὶ ἀνὸν βελῶμετε πάντων, καὶ οὗτοι εἰσὶν πλανῶντες. καὶ μὴ ἀρῶλοσῶμεν αὐτὸν οὗτοι ἐσμεθα ἐν ἐξουσίᾳ τοῖς ἐξ ἑσθῆς.* Merito autem ostium scripturae appellat, quoniam nos ad Deum ducunt, & eius nos in cognitionem aperunt: ipsa oves faciunt, ipsa custodiunt, neq; lupos irrumpe permitunt. Tanquam enim ostium si missimum hæreticos arcent, & in tuto constituunt: neq; nos, modo velimus, aberrare vnquam sinens. Et nisi hoc ostium infringamus, nunquam nos inimici nostri poterunt expugnare.

coluerunt, vt Clemens Alexandrinus 7. Strom. docet, ita quoq; pastores stulti sunt, qui metu ouium ne offendantur, salutaria illis remedia, non adhibent, non præcedunt, vt dicant, sed sequuntur, & doci se sinunt.

§. 2. Cæterum an oves dicantur solum electi, an vero etiam illi, qui fide, & gratia donati sunt: nec tamen ad vitam præordinati sunt, inter auctores contouertitur. August. tract. 45. de electis interpretatur, quas vocat oves secundum prædestinationem. Dico ergo, nouit Dominus qui sunt eius; nouit præditos, nouit prædestinatos, de illo quippe dicitur, quos autem præsciuit, & prædestinauit conformes fieri imaginis filij sui, vt sit primogenitus in multis fratribus. Et paulò post expressius, quis accusabit aduersos electos Dei? nouit Dominus, qui sunt eius, ipsa sunt oves, aliquando seipsa nesciunt, & pastor nouit eas, secundum istam Dei præscientiam, secundum electionem ouium, ante constitutionem mundi. Secundum hanc præscientiam dicit multas oves foris, multos lupos intus.

Oues prædestinati.

Tandem concludit: De prædestinatis se loqui, siue sint iam in gratia, siue venturi sint. Fatetur tamen adhuc manere quæstionem, & soluit: quod prædestinati audiunt vocem. Qui perseuerauerit vsque ad finem, hic saluus erit, hanc non negligis proprius, non auarè alienus, & non perseuerando non auarè. Prædestinatus si ad tempus errauit, in æternum non perijt, sed tamen Christus, videtur loqui etiam de illis, qui oves sunt, secundum præsentem iustitiam, lupi aliquando futuri. Et Augustinus, fideles fuisse, & oves fuisse, docet, eodem tractatu. Itaque Christus oves vocat iustos, & eos qui venturi erant ad se, licet adhuc lupi essent, per anticipationem oves appellat, nec excludit etiam eos, qui in numero credentium sed infirmi. Errantes etiam oves appellantur. Hac ergo parabola attentionem parat, vt altius menti infideat, quod similitudine adumbratum fuit: ostendere Dominus cæcum otiem esse, per Christum in ouile ingressum, excommunicatione aliud nõ esse factum, quam vt è spelunca latronum discederet. Itaque suam auctoritatem asserit, Phariseorum euerit: qui postquam Messie sufficienter manifestato restiterunt, oves esse deserunt, ouium prædones, pastores in arreptores. Quibus vero vitam æternam dat, nisi ipsæ se indignas faciant, versa in lupos.

Agit etiam de illis qui casuri erunt.

QVÆSTIO III.

Quodnam ouile?

§. 1. Ecclesiam esse omnes consentiunt, Augustini verba. Non autem potest quisquam per ostium, id est, per Christum egredi ad vitam æternam, que erit in specie, nisi per ipsum ostium, hoc est per eundem Christum in Ecclesiam eius, que est ouile eius intrauerit ad vitam temporalem, que est in fide. & tract. 45. Hoc tenere ouile esse Catholicam Ecclesiam.

Hinc contra Arium ille, & Photinum, atque adeo omnes hæreticos disputat, qui per humile ostium intrare nolunt, sed per inacertiam ascendunt, & cadunt. In Ecclesia sunt autem, & boni & mali, & vocantur oves tamè etiam mali, quia in ouili sunt, sed non perseuerant. Quare sibi de veritate doctrinæ hæretici frustra blandiuntur, cum in Ecclesia non sint. Scripturas quidem iactant, sed hæretici ob aliam causam non sunt, nisi quod eas legentes, nec intelligentes falsas opiniones contra eorum veritatem asserant, vt habet August. l. 7. de Gen. ad lit. c. 9. & l. 1. de Trinit. c. 7. & l. 8. de Catech. rudibus. Et talem cœtum esse seu Ecclesiam etiam aliquando Sectarij fatentur. Herbrand. thes. VI.

§. 2. Quamuis autem veterem & sanctam scripturam aliquando incorruptam adducant, eius tamen interpretationem, sensumq; nouum producant, atq; ita noua dogmata cudunt, quo circa ad Apostolicam Ecclesiam cœtus suos reducere non possunt. Frustra

calumnia.

calumnia.

QVÆSTIO II.

Quenam sint oves?

§. 1. Oves populi vocantur, vt vineæ, syluæ, maria, aquæ. Nisi enim diligenti pastorem curâ regantur, non modo obnoxij sunt vastatoribus, sed inter se vnus regni, oppidi, domus incoar colliduntur, & mutuo sibi exitio sunt, quemadmodum oves interdum mutuo pressu intereunt. Sic igitur, 2. Reg. 24. Plal. 94. Ezech. 34. Zach. 13. oves dicuntur Israelitæ, omnetq; populi, quod nulla sit illis suis in viribus, aut prudentia salus, neq; enim vel vni lupo mille greges possunt obfistere. Generatim ergo oves populi sunt, res imbecilla & mollis. Quos proinde pastor metere non debet, cum regere eas debeat. Quemadmodum stolidi Samij, Saitæ, Thebani, oves pro dijs

Adami Conzen in Euang. Tom. II.